

(Време, 21.1.2010)

Одлазеће изјаве: Пароле и хладна глава

Све се овде побркало. Стипе Месић никако да се скине с опијата власти. Како се ближи дан одласка са Пантовчака, све је ратоборнији. Ако, каже, Срби из Српске распишу референдум о самосталности Бањалуке од остатка "тамног вилајета", Хрватска би морала "интервенирати" и војском пресећи коридор код Брчког, војно и насилно, као потписник Дејтонског споразума.

Машала, што би рекли у Босни. И Борис Тадић је против референдума, како нам је саопштио пре неки дан, из истих разлога: и Србија је потписник Дејтонског споразума.

Али, гле апсурда! И Милорад Додик је за поштовање Дејтонског споразума, а њега би хтели да мењају у смислу веће централизације власти политичари из Сарајева, па би по логици поштовања Дејтона, Месић требало да заговара десант на Зеницу рецимо, а да Брчко и Србе остави на миру.

Дејтонски камен није у Додиковој ципели. Њему је за сада ово што има пуна шака браде и власти, него се јогуне централне власти које се тако зову, свесне да имају међународни легитимитет а да на унутрашњем плану слабо стоје.

Тадић им је ову рану досолио присуством на прослави пунолетства Републике Српске, доста опскурној прослави, али они боље немају у историји постојања овог народа на том простору, кад су се већ одрекли АВНОЈ-а, Јајца и осталих офанзива, у чему су, узгред, конститутивни народи сложено учествовали.

Дакле, Месић је против промена дејтонског духа, Тадић је против исте ствари, Додик се

противи такође, и то највише, па испада да би Месић, да ратује против Срба по навици, макар и због оног око чега се Срби с њим слажу.

Јер, колико је познато, Дејтонски споразум би да мењају они који су га наметнули схватајући да је то њима нерационално и скупо, што је вероватно тачно.

Биће да Месић пише мемоаре па већ ради на маркетингу будуће књиге, а зна да ту робу не продаје хладна глава, већ вруће пароле против архетипског непријатеља сваког малог народа – суседа.

Стубови и фронтови: Шта нам раде комшије

Знам да није лепо преписивати, па ни самог себе, али кад сам се већ дохватио теме дозволите ми да се цитирам, у недостатку бољег извора:

До пре неки месец причало се о четири стуба на којима се темељи српска спољна политика, а ових дана актуелна су четири фронта: Косово, Босна, Хрватска и Црна Гора, а може и другим редоследом.

Добро, јесу то повезане ствари и нико се није много зачудио што се спољна политика "вратила кући"; нисмо ми нека велесила да по цео дан расправљамо о руском и јапанском цару.

Испоставило се да се темељи за стубове високе политике граде у свом дворишту и у најближем комшилуку. Европа, Америка, Русија и Кина, како то гордо звучи, али овде се ради о рвању у балканском блату.

Последњи ударац је успостављање дипломатских односа између Црне Горе и Косова, што је, као дипломатски контраударац, довело до повлачења српског амбасадора.

Пре тога, српског министра за Косово, као неког туристу без визе и пара за боравак, вратили су, доста понижавајуће, с граничне рампе с Косовом.

Федерални део Босне тражи да Тадић притисне Додика, а упутно је размишљати и о томе колико су искрене, а посебно колико су делотворне речи Иве Јосиповића, новоизабраног председника Хрватске, посебно кад му негде половином фебруара објасне шта значи америчка политика охрабривања признавања Косова, што су већ објаснили Милу Ђукановићу.

Понети идејом о "четири стуба", домаћи актери политике све чешће су се представљали као регионална сила, што је нама лепо било чути, али суседи, понеки поучени и искуством, ту идеју нису примили са одушевљењем, па као да подмећу оне чувене клипове у точкове српске дипломатске револуције.

Паметна "начертанија" не добошаре се наоколо, тим пре што ово захлађење односа са непосредним окружењем може имати јак утицај на све остале послове: од обичног живота људи претеклих у том окружењу до привредних послова у којима не треба бити нарочито домишљат па да се схвати да ћемо робу лакше продати комшијама него Кини.

Кулминацију тог "покрета отпора" против српског регионалног лидерства можемо пронаћи и у најновијој најави косоварског плана за реинтеграцију северног Косова у приштинске институције, а та ствар је, тврди Тачи, у "финалној фази". Тачију не верују ни његови, па што би му ми веровали. Али, политика притиска ка дефинисаним националним интересима Србије и садржана је у постављању што већег броја питања и тема, до оног броја који прераста капацитете разумног и могућног одговора.

Декларација о Сребреници један је од одговора на питање старо 15 година, толико дуго је превазилазило капацитете разумног одговора. А по свој прилици биће добра прилика да се ови наши порвају између себе, као што се ничим изазвани побише и око НАТО, а регионални лидери не шетају около с масницама добијеним у међусобној тучи (*Блиц*, 18. јануар 2010).

Трагање за равнотежом: Глупост нема одговора

Но, сама чињеница да се колоплете нови оквир спољне политике носи са собом одређену тежину и одговорност. Свима је, ваљда, па и Стјепану Месићу, јасно да је све то што се дува и буса у прса тек онај његошевски тужни сијерак међу вихорима, по било ком правопису, и да Европи постајемо пожељни тек кад се уравнотеже центрипеталне регионалне тенденције.

Шта је то у нама што би могло бити привлачно једној уљуђеној Европи где, руку на срце, унификација стандарда живљења као вредност опасно превазилази културне стандарде, барем у поимању тамошње малограђанштине која је пристала да комфор, често подруку са досадом, доминира над индивидуализмом. Трамваји су бешумни, нико не плује по улицама, песме су врло евовизијске, као и наше уосталом, добро се игра фудбал и народ се сагиње само кад је нека постбожићна распродаја па се утркују ко ће се први провући кроз она рол-врата супермаркета која одвајају свет нужности од чаробног света распродаја.

Одговор на то питање није баш тешко дати: овај крајак крајка Европе привлачан је за целину управо због питања безбедности, рата и мира.

Отуда ова месићевска офанзива на Брчко, као посебног дистрикта, узгред под контролом специјалних, не само европских сила, јесте тек изазивање жестоког српског одговора које може бити у функцији боље продаје претпостављене Месићеве књиге, али никако у корист српског интереса да се рационалним средствима постигне што већи профит на пијаци бешумних трамваја.